

על מועד ההזרעה הראשונה

רמי ארבל, "החקלאית"

ממהרים לקצר? איך אחוז יציאה של 50% ומעלה יכול להיות רווחי?
2. מהיכן צמח הרעיון, שפרה צריכה להמליט כל שנה? בטבע הפרות ממליטות באביב, שאז הירק מרובה, ויש יותר חלב לגידול הוולד. במקור, הגיעו הפרות שלנו מהולנד. שם – בזמנו – היו הפרות סגורות ברפת משך כל החורף, ובאביב יצאו למרעה, עד סוף הסתיו. הפרות היו ממליטות בסוף עונת "הרפת" כלומר תחילת האביב. הגיוני. אך מה זה נוגע לפרה שלנו היום, ש"הטבע" ממנה והלאה, וספק אם דאתה אי פעם מזון ירוק בכלל, שלא לדבר על יציאה למרעה. למה שלא "נסתפק" בהמלטה כל שנה וחצי, למשל?

3. הפעילות הקשה ביותר לפרה היא ללא ספק ההמלטה. ראו כמה סכנות אורבות לה: פציעות בהמלטה, יציאת רחם, עצירת שליה, דלקת רחם, סיבוב קיבה, קטוויס, דלקת עטין (ואחרי ההמלטה זה דווקא מסוג קולי...). שינויי הזנה חריפים, ועוד. ולרפתן, זאת פעילות קלה? אז למה אנו להוטים כל כך לחזור שוב להמלטה נוספת? אולי נחכה קצת? ועל ידי כך נאריך אולי את חייה של הפרה!?

4. כולנו מכירים את הגראף הקושר בין תנובת חלב, צריכת מזון ומצב גופני אחרי ההמלטה ולאורך התחלובה. כולנו ערים לירידה החדה במצב הגופני של הפרה גבוהת התנובה החודש/חודשיים הראשונים לתחלובה, ירידה שמחריפה עם השנים (ועליית התנובה) ועדיין לא למדנו איך למתן אותה. אך הדרישות מהפרה נשארו כמו קודם... חברי ואני נתקלים מדי יום בפרות רוות, גבוהות תנובה, שמוגשות לנו לביקורת בעוון

יחד עם העליה בתנובת החלב (אצל הפרה) והגיל (אצלי), התחילו אצלי ספקות לגבי חלק מההמלצות של ממשק הרבייה שאנו הרופאים הווטרנרים, המדריכים וכל שאר העוסקים בענף מטיפים להם זה שנים רבות. הכוונה היא לגבי מועד ההזרעה הראשונה של מבכירות ופרות גבוהות תנובה (אחרות, אם ישנן, ממילא עוזבות את העדר). אותן ההמלצות נוהגות במשק כל השנים כאילו כלום לא השתנה, הפרה היא אותה פרה ומערכת המחירים אותה מערכת.

האמנם? האם נכון לנהוג בפרה גבוהת תנובה, שמייצרת בממוצע כמעט כפליים חלב מאשר לפני 20 שנה, באותה הדרך?

הכלכלנים (לא כולם...) אומרים לנו, שהמפתח הוא במספר ימי הריק ושמחיר יום ריק הוא גבוה: 3.5 דולר, 5 דולר, ואולי אף יותר. ואם אנו רוצים ברווחיות גבוהה, עלינו לשמור על מספר נמוך של ימי ריק. אבל, יש יותר ויותר עובדות מחיי היום-יום, אשר מטילות ספק האם החישוב הזה נכון, האם הוא נכון לפרה שמייצרת מעל 10,000 ק"ג חלב, ובעיקר – האם החישוב לקח בחשבון את כל חיי הפרה, או תחלובה (שנה) אחת בלבד. אינני כלכלן, והתשובה היא בכל זאת אצלם. אבל, הרשו לי להציג מספר תמיהות שמביאות אותי למסקנה אחרת:

1. הפעילות הכלכלית היקרה ביותר ברפת, היא התחלופה. אנו "קונים" מבכירה במחיר של למעלה מ-5000 ש"ח, להחליף פרה שמכרנו בכ-2000. ברור, שכדאי להפחית בפעילות זאת ככל האפשר. כלומר, להאריך את התחלובה של כל פרה מצד אחד, ואת מספר התחלובות שלה מצד שני. אז מה אנו

חוסר תאנה. למשל, מבט בכרטיס מלמד על פרה 60 יום אחרי ההמלטה (והרבה פעמים אף פחות), שהמליטה בשיפוט גופני 3.5 – 3.25, והיום היא 2 או פחות, מניבה עדיין בסביבות 50 ליטר, והיא לא דורשת. ואני מעיז ואומר – אולי טוב שהיא לא דורשת, אחרת אולי עוד היתה מתעברת... ואם היא תתעבר מוקדם, האם תספיק להשלים מצבה הגופני שוב ל-3.5 לקראת ייבוש, או שהפעם תתיבש רק ב-2.75? מדוע לא לחכות עוד כמה שבועות או חודשים ולהגיע לשיווי משקל אנרגטי חיובי ממש? למען הסר ספק אוסיף מיד, שאני מתכוון בפירוש גם לפרות שכן דורשות לבד, שזה מראה כביכול כאילו שיווי משקל זה כבר הושג.

5. בעבודתי, אני נתקל יותר ויותר בפרות שמגיעות ליום הייבוש והן עדיין בתנובה של כ-30 ליטר ליום ויותר, עד שהרפתן עצמו, מחד – אינו מאמין שהיא הרה ומבקש בדיקת הריון חוזרת, ומאידיך – פוחד

(ובצדק...) מייבוש כרגיל, כמקובל בבת אחת. ואני שואל: פרה כזאת, ויש רבות כאלה, זאת הצלחה? ואולי היא דוקא עדות לכך שהזרענו מוקדם מדי ותחלובה ארוכה יותר היתה גם בדיאה יותר וגם רווחית יותר?

אלה רק הנקודות העיקריות, בודאי יש עוד. לא הזכרתי איכות ביצית, רמת פרוגסטרוגן, מחיר הזרעה, ועוד.

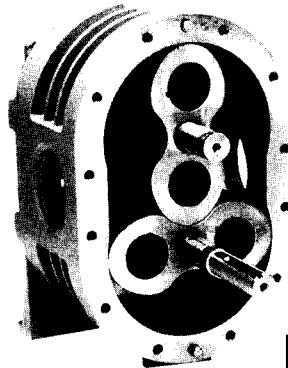
או למה אני חותר? יש לבדוק היטב, האם לא הגיע הזמן להכיר בעובדה, שהפרה של היום אינה דומה עוד לזאת שבאה מהולנד. יש לשנות מספר מוסכמות ולהתחיל בהזרעה ראשונה הרבה יותר מאוחר, לפחות באותן פרות גבוהות מאד בחלב ונמוכות מאד במצב גופני. אולי נקטין בכך את התחלופה, אולי נאריך את חיי הפרה ולבטח נשפר את הרווחיות.

יתכן שהתשובה תימצא בכל זאת אצל הכלכלנים. ואתם, מה אתם אומרים?

ד"ר

BOUMATIC

הקידמה לחליבה מושלמת

FLO-STAR

משאבת ואקום בורגית ללא כנפיים וללא שימון

AIR-STAR

אשכול החליבה המתקדם בעולם

- פינוי חלב מקסימלי
- משקל מינימלי (600 גרם)
- מבחר בטנות הניתנות להתאמה עפ"י צרכי הלקוח

הזמן את נביטין אהדגמה והדרכה אלא הגיימל

אחים פאנק סוכנויות יבוא בע"מ

הירקון 10, אזור התעשייה, בני ברק 51108, ת.ד. 716
טל: 03-5796610, פקס: 03-5796679